

ISSN: 2529-1580

2
0
1
9

4ο Διεθνές Συνέδριο για την Προώθηση της Εκπαιδευτικής Καινοτομίας

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

ΕΣΠΕΚ

Τ.Ε.Ι.
ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

ΔΙΕΘΝΕΣ
ΣΥΝΕΔΡΙΟ

ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

4th International Conference
for the Promotion of Innovation in Education

Λάρισα, 12-14
Οκτωβρίου
2 0 1 8

Πρακτικά
Συνεδρίου
ΤΟΜΟΣ Α

ΠΛΗΡΗ ΑΡΘΡΑ

SET: 978-618-84206-0-1

ISBN: 978-618-84206-1-8

Λ
Α
Ρ
Ι
Σ
Α

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

4^ο ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

Λάρισα, 12 – 14 Οκτωβρίου, 2018

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

*Επιμέλεια Πρακτικών: Χαρίλαος Τσιχουρίδης – Ε.ΔΙ.Π. Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας
Δημήτριος Κολοκοτρώνης – Δρ. Πληροφορικής
Μαριάνθη Μπατσίλα – Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου, Θεσσαλία
Δημήτριος Λιόβας – Υπεύθυνος ΚΕΠΛΗΝΕΤ Λάρισας
Ηλίας Λιάκος – Τεχνικός Υπεύθυνος ΚΕΠΛΗΝΕΤ Λάρισας
Κωνσταντίνος Σταθόπουλος – Τεχνικός Υπεύθυνος ΚΕΠΛΗΝΕΤ Λάρισας
Ζήσης Καρασίμος – Εκπαιδευτικός Πληροφορικής
Γεώργιος Μαργόπουλος, Εκπαιδευτικός Προτοβάθμιας Εκπαίδευσης*

ISSN: 2529-1580

SET: 978-618-84206-0-1

ISBN: 978-618-84206-1-8 (τόμος Α΄)

ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ – ΣΥΝΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ - ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

Το συνέδριο διοργάνωσε η Επιστημονική Ένωση για την Προώθηση της Εκπαιδευτικής Καινοτομίας (Ε.Ε.Π.Ε.Κ.) σε συνεργασία με το **Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας** (Παιδαγωγικό Τμήμα Π.Ε., Τμήμα Βιοχημείας & Βιοτεχνολογίας), το **Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου** (Τμήμα Φιλολογίας), το **Τ.Ε.Ι. Θεσσαλίας** (Σχολή Διοίκησης και Οικονομίας, Τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων και Τμήμα Μηχανικών Πληροφορικής ΤΕ), το **Σύλλογο καθηγητών Αγγλικής Γλώσσας και Φιλολογίας Ν. Λάρισας**.

Το συνέδριο πραγματοποιήθηκε με την υποστήριξη του Γαλλικού Ινστιτούτου Λάρισας - Γαλλική Πρεσβεία στην Ελλάδα, της Πρεσβείας των Η.Π.Α. στην Ελλάδα, της Ένωσης Ελλήνων Φυσικών, του Δικτύου Εκπαιδευτικών 'Teachers for Europe' (T4E) και ήταν υπό την αιγίδα του **Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων**.

Συνδιοργάνωση: Περιφέρεια Θεσσαλίας και Δήμος Λαρισαίων.

Επιστημονική Επιτροπή

Steve Wheeler, Associate Professor, Plymouth University, UK

Paschalia Patsala, Head, English Studies Department, Honorary Lecturer and Research Fellow of the University of Sheffield, School of English

Timos Almpanis, Bed(Hons), MSc, SFHEA, PhD, Senior Lecturer in Teaching, Learning & Professional Development, University of Greenwich

Vassilis Chatzimpyros, Lecturer, Research Director, The University of Sheffield

Αναγνωστοπούλου Καλλιόπη, Δρ. Πολιτικής Επιστήμης

Ασπρίδης Γεώργιος, Αν. Καθηγητής Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων Τ.Ε.Ι. Θεσσαλίας

Βαβουγιός Διονύσης, Καθηγητής ΠΤΕΑ Παν/μίου Θεσσαλίας

Βάος Αντώνιος, Καθηγητής, Ε.Ε.Α.Π.Η. Πανεπιστημίου Πατρών.

Βαρσαμίδου Αθηνά, Εκπαιδευτικός ΠΕ05 Β/θμιας, Διδάκτωρ Πανεπιστημίου Κρήτης

Βελησσαρίου Ευστάθιος, Καθηγητής Διοίκησης Τουριστικών Επιχειρήσεων

Βιβιλάκης Ιωσήφ, Καθηγητής, Τ.Θ.Σ. Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

Βλάχος Βασίλης, Επίκουρος Καθηγητής, Τμήμα Μηχανικών Πληροφορικής Τ.Ε.Ι. Θεσσαλίας

Γκόλτσος Κωνσταντίνος, Διδάκτωρ Φυσικής Αγωγής

Γρίβα Ελένη, Αν. Καθηγήτρια Παν/μίου Δυτ. Μακεδονίας

Δαλάκης Αντώνιος, Διδάσκων Δημοκρίτειου Παν/μίου Θράκης

Δαρόπουλος Απόστολος, Σχολικός Σύμβουλος Πρωτοβάθμιας, ΠΕ70

Δέδος Ζήκος, Αναπλ. Καθηγητής, Τ.Π.Τ.Ε. Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

Δεληγιάννης Δημήτριος, Αντιδήμαρχος Κοινωνικής Πολιτικής Δήμου Λαρισαίων, Διδάκτωρ Εκπαίδευσης Ενηλίκων, Σύμβουλος- καθηγητής του ΕΑΠ

Δημητρίου Ελένη, Δρ. Αθλητικής Ψυχολογίας

Ψυχοεκπαιδευτική παρέμβαση με την βοήθεια των ζώων: Μελέτη για τις επιπτώσεις της στα παιδιά με ειδικές ανάγκες και ο συσχετισμός της με την υπόθεση της βιοφιλίας.....	938
Η μέθοδος του Video Modeling για την προαγωγή κοινωνικών δεξιοτήτων σε παιδιά με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.....	945
Μαθησιακές δυσκολίες και προβλήματα συμπεριφοράς.....	951
Η ομάδα ως πλαίσιο παρέμβασης της κοινωνικής εργασίας στις διαταραχές συμπεριφοράς στην Ειδική Αγωγή.....	960
Investigating the usefulness of computer-mediated task-based learning in the development of first and second language, social skills and social bonds for people with Asperger's syndrome	971
Καινοτόμες διδακτικές πρακτικές και μέθοδοι στον εκπαιδευτικό κλάδο ΠΕ30.	991
«Κοινωνική εργασία και Αυτισμός: χτίζοντας γέφυρες»	992
Ψηφιακός γραμματισμός & άτομα με προβλήματα ακοής.....	1000
Καινοτόμες διδακτικές πρακτικές και μέθοδοι στον εκπαιδευτικό κλάδο ΠΕ32. ...	1009
Το θέατρο και ο κινηματογράφος ως πηγές για τη διδασκαλία της μεταπολεμικής νεοελληνικής Ιστορίας	1010
Εκπαίδευση Ενηλίκων.....	1016
Η εκπαιδευτική μέθοδος project και πως αυτή εφαρμόζεται στην εκπαίδευση ενηλίκων και συγκεκριμένα στην αρχική επαγγελματική κατάρτιση.....	1017
Αξιολόγηση της Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης στην Πάτρα	1024
Βυζαντινή Εικονογραφία και Εκπαίδευση Ενηλίκων	1034
Το μουσείο ως χώρος δια βίου μάθησης ενηλίκων επισκεπτών.....	1040
Εκπαίδευση Ενηλίκων για ευπαθείς ομάδες: Η περίπτωση των αναπήρων	1046
Ο Γαργαντούας μετασχηματίζεται... ..	1052
Ένα πρότζεκτ συνεργατικής μετάφρασης σε δημόσιο ΙΕΚ	1062
Στρατηγικές κατανόησης γραπτού λόγου: Οι φοιτητές αναστοχάζονται και συζητούν για τη χρήση τους σε ειδικά κείμενα στην ξένη γλώσσα	1070
Η διδασκαλία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων για ένα Δημοκρατικό Σχολείο	1078
«Οι ιστορίες ζωής ως τρόπος επαναπροσδιορισμού της εκπαιδευτικής πολιτικής στην εκπαίδευση ενηλίκων»	1085
Μετασχηματίζοντας στερεότυπα φύλων μέσα από το επάγγελμα. Η περίπτωση της Υπατίας	1091
Η διάχυση των δράσεων του ΙΕΚ Καρδίτσας και η σύνδεση τους ως ενισχυτές των κινήτρων στην ΕΕΚ	1100
Η εκπαίδευση στις φυλακές ως εργαλείο αύξησης απασχολησιμότητας και κοινωνικής επανένταξης – το πρόγραμμα «θερινό σχολείο 2017» στο κατάστημα κράτησης Γρεβενών	1106
Αξιολόγηση βάσει φακέλου: οι απόψεις καταρτιζόμενων Δ.Ι.Ε.Κ.....	1112

Αξιολόγηση της Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών συνεχιζόμενης επαγγελματικής κατάρτισης στην Πάτρα

Γιωτόπουλος Γεώργιος

Εκπαιδευτικός ΠΕ.84, Υποδιευθυντής στο ΔΙΕΚ Πάτρας,
ggiotop@gmail.com

Περίληψη

Ο ρόλος του εκπαιδευτή ενηλίκων είναι πολυσύνθετος και ταυτόχρονα διαφορετικός από αυτόν του εκπαιδευτικού της τυπικής εκπαίδευσης. Η συνεχής εξέλιξη της τεχνολογίας και η πληθώρα των τεχνολογικών εφαρμογών στην εκπαίδευση, διευκολύνει και εμπλουτίζει τις μεθόδους διδασκαλίας καθώς επίσης και τα μέσα της. Με την παρούσα μελέτη επιχειρείται η διερεύνηση των απόψεων των εκπαιδευτών που συμμετείχαν στο πρόγραμμα του ΕΚΕΠΙΣ στην Πάτρα το 2007. Ζητείται να αξιολογήσουν το πρόγραμμα του ΕΚΕΠΙΣ σε διάφορους τομείς και να διατυπώσουν τις απόψεις τους. Ακόμη, ζητείται η άποψή τους σχετικά με την εκ νέου πραγματοποίηση ιδίου ή αντίστοιχου προγράμματος για επικαιροποίηση και ανανέωση των γνώσεων τους. Επιπλέον, καταγράφονται οι θέσεις τους σχετικά με τα αντικείμενα τα οποία θα ήθελαν να παρακολουθήσουν. Στα συμπεράσματα καταδεικνύεται η θέληση των εκπαιδευτών ενηλίκων να συνεχίσουν να επιμορφώνονται, ενώ διαπιστώνεται να έχουν ελλείψεις στον σχεδιασμό και στην αξιολόγηση προγραμμάτων. Υπήρξε βελτίωσή τους από το πρόγραμμα σε επίπεδο γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων, ενώ ιδιαίτερα χρήσιμη ήταν η άσκηση του ρόλου του εκπαιδευτή από το πρόγραμμα που παρακολούθησαν.

Λέξεις κλειδιά: εκπαίδευση ενηλίκων, αξιολόγηση, ΕΚΕΠΙΣ, κατάρτιση

Εισαγωγή

Σύμφωνα με την UNESCO “Εκπαίδευση ενηλίκων είναι κάθε εκπαιδευτική διεργασία, κάθε περιεχομένου, επιπέδου ή μεθόδου, είτε πρόκειται για τυπική εκπαίδευση είτε όχι, είτε για διεργασία που επεκτείνει χρονικά ή αντικαθιστά την αρχική εκπαίδευση στα σχολεία, κολέγια και πανεπιστήμια, καθώς και για μαθητεία, μέσω των οποίων άτομα που θεωρούνται ενήλικα από την κοινωνία στην οποία ανήκουν αναπτύσσουν τις ικανότητές τους, εμπλουτίζουν τις γνώσεις τους, βελτιώνουν τα τεχνικά και επαγγελματικά τους προσόντα ή τα προσανατολίζουν προς άλλη κατεύθυνση. Με τον τρόπο αυτό επιφέρουν αλλαγές στις στάσεις ή τη συμπεριφορά τους με τη διπλή προοπτική της πλήρους προσωπικής ανάπτυξης και της συμμετοχής σε μια εναρμονισμένη και αυτοδύναμη κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ανάπτυξη” (Unesco, στο Rogers, 1999).

Αντικείμενο της έρευνας, η οποία υλοποιήθηκε το 2013, αποτελεί η αξιολόγηση των προγραμμάτων επιμόρφωσης διάρκειας 300 ωρών, των εκπαιδευτών ενηλίκων που πραγματοποιήθηκαν το 2007 από το Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. στην Πάτρα. Συγκεκριμένα, αφορά στις ελλείψεις σε επίπεδο γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων, που έχουν παρουσιαστεί σε διάφορες θεματικές κατηγορίες μετά το πέρας 6 ετών από την υλοποίησή τους, ενώ σε έναν

ακόμη άξονα διερευνάται και ο βαθμός ικανοποίησης διαφόρων στοιχείων του προγράμματος. Συμπληρωματικά, διερευνάται η στάση των ερωτώμενων για ενδεχόμενη μελλοντική υλοποίηση του προγράμματος με στόχο την αναβάθμιση των παρεχόμενων εκπαιδευτικών υπηρεσιών στον τομέα της εκπαίδευσης ενηλίκων

Άξονες και ερευνητικά ερωτήματα

Τα ερωτήματα είναι 19 και αφορούν 3 θεματικούς άξονες:

- α) Άξονας πρώτος: Ατομικά και κοινωνικά στοιχεία
- β) Άξονας δεύτερος: Στοιχεία σχετικά με την απασχόληση και την επιμόρφωση.
- γ) Άξονας τρίτος: Στοιχεία σχετικά με την αξιολόγηση τόσο του σχεδιασμού όσο και της εφαρμογής του προγράμματος. Τα ερευνητικά ερωτήματα τα οποία τέθηκαν, είναι τα εξής:
 1. Μπορούν οι εκπαιδευτές/τριες ενηλίκων να ανασύρουν από τη μνήμη τους διαδικασίες από την επιμόρφωσή τους στο ΕΚΕΠΙΣ, που τους ωφέλησαν ή/και τους ωφελούν ακόμη και σήμερα στο διδακτικό τους έργο;
 2. Μπορούν να αξιολογήσουν εάν οι στάσεις τους έχουν αλλάξει από την πραγματοποίηση της επιμόρφωσής τους και μετά;
 3. Έχουν επέλθει αλλαγές σε γνωστικό επίπεδο ή/και σε επίπεδο δεξιοτήτων;
 4. Με βάση τις απόψεις του Κόκκου (Κόκκος, 2008) σχετικά με την επιμόρφωση μέσω του ΕΚΕΠΙΣ σημειώνεται ότι «με το τέλος του προγράμματος οι εκπαιδευόμενοι εκπαιδευτές ανέπτυξαν γνώσεις, ικανότητες και στάσεις ικανές για να ανταποκριθούν με επάρκεια στο νέο ρόλο τους». Κατά πόσον ισχύουν αυτές οι απόψεις δεδομένου ότι μεταγενέστερες έρευνες, όπως λόγου χάρη της Φλαμπούρη (2009), τεκμηριώνουν ότι ο μετασχηματισμός τους σε εκπαιδευτές ενηλίκων συναντά σοβαρά εμπόδια στην υλοποίησή του;

Μεθοδολογία

Η μέθοδος συλλογής δεδομένων που χρησιμοποιήθηκε είναι αυτή της επισκόπησης μικρής κλίμακας. Σύμφωνα μάλιστα με τους Cohen & Manion (1994, σ. 122) ο ερευνητής «συλλέγει δεδομένα σε ένα συγκεκριμένο χρονικό σημείο, αποσκοπώντας να περιγράψει τη φύση των υπάρχουσών συνθηκών ή να εντοπίσει σταθερές με βάση τις οποίες μπορούν να συγκριθούν οι υπάρχουσες συνθήκες ή να προσδιορίσει τις σχέσεις που υπάρχουν ανάμεσα σε συγκεκριμένα γεγονότα».

Επιλέχθηκαν ερωτήσεις κλειστού τύπου οι οποίες αν και περιορίζουν την πληρέστερη έκφραση των ερωτώμενων, εντούτοις, βοηθούν στην πιο εύκολη κατηγοριοποίηση τους. Ακόμη «τα ερωτηματολόγια πολλαπλών επιλογών που χρησιμοποιούνται ευρέως, καλύπτουν μεγάλη γκάμα θεμάτων, δεν είναι υποκειμενικά στις βαθμολογήσεις των απαντήσεων και γι' αυτό είναι και αξιόπιστα στις μετρήσεις τους. Φέρουν άμεσα, μετρήσιμα αποτελέσματα» (Tamir, 1991 στο Ματσά, 2008).

Στην παρούσα εργασία, ο πληθυσμός της έρευνας είναι οι εκπαιδευθέντες εκπαιδευτές ενηλίκων που συμμετείχαν στο πρόγραμμα «Εκπαίδευση Εκπαιδευτών Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης» του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ. στην Πάτρα.

Το δείγμα επιλέχθηκε μέσω της ιστοσελίδας του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π (πρώην Ε.ΚΕ.ΠΙ.Σ.) από τον ιστοσύνδεσμο, <http://www.eorperp.gr/index.php/el/search-for/adult-educators>. Με τη χρήση φίλτρων περιορίστηκε η αναζήτηση σε όσους είναι από το νομό Αχαΐας και έχουν συμμετάσχει σε αντίστοιχο πρόγραμμα στην Πάτρα. Πρόκειται για 1062 άτομα. Από αυτά, ο αρχικός στόχος ήταν να επιλεγούν τυχαία 40 άτομα. Έγινε κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε τόσο οι άνδρες ερωτώμενοι όσοι και οι γυναίκες να εκπροσωπούνται εξίσου. Επίσης, έγινε προσπάθεια ώστε τα άτομα του δείγματος να είναι διαφορετικών ειδικοτήτων για να διεξαχθούν όσο το δυνατόν πιο ασφαλή συμπεράσματα.

Κατόπιν λεπτομερούς ελέγχου του μητρώου του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π για προσωπικά στοιχεία με email, στο νομό Αχαΐας βρέθηκαν 1062 εκπαιδευτές. Από αυτούς, σε 435 εστάλησαν μέσω του δηλωμένου email τους ερωτηματολόγια, καθώς οι υπόλοιποι δεν δήλωναν email. Τα 118 email

από τα 435 επεστράφησαν λόγω κατάργησης του email που ήταν δηλωμένο στην ιστοσελίδα. Από τα 317 ερωτηματολόγια που απεστάλησαν, τελικά απάντησαν – σύμφωνα με τα κριτήρια που είχαν τεθεί – 53 άτομα ή αλλιώς το 16,72%.

Ερευνητικά Ευρήματα

Σύμφωνα με τον πρώτο άξονα, «ατομικά και κοινωνικά στοιχεία», τα άτομα που παρακολούθησαν το πρόγραμμα του ΕΚΕΠΙΣ στην Πάτρα (ερ.Α6) και απάντησαν στο ερωτηματολόγιο είναι 53. Η ερώτηση κρίθηκε απαραίτητη να μπει, προκειμένου να ελαχιστοποιηθεί η πιθανότητα λάθους από συμπλήρωση άλλης πόλης. Όντως μέσω αυτής της ερώτησης, βρέθηκαν αρχικά να έχουν απαντήσει ότι τελείωσαν το πρόγραμμα: Αθήνα→ 6, Θεσσαλονίκη →1, Ιωάννινα→1, Θράκη →1 και αλλού →10. Έτσι, αυτές οι απαντήσεις διεγράφησαν και έμειναν μόνο οι 53 που είχαν παρακολουθήσει στην Πάτρα.

Στην ερώτηση Α1, που αφορά στο φύλλο, βλέπουμε ότι απάντησαν 53 άτομα, 70% άνδρες και 30% γυναίκες. Στην ερώτηση Α2 που αφορούσε στην ηλικία των ερωτηθέντων βλέπουμε ότι η πλειοψηφία (64%) είναι από 36 έως 45 ετών, ενώ μέχρι 35 ετών είναι το 5,6%. Σε ποσοστό 92,5% οι ερωτηθέντες μένουν ακόμη στην Πάτρα (ερ. Α3), ενώ το εκπαιδευτικό τους επίπεδο (ερ. Α4) σε ποσοστό 51% είναι μεταπτυχιακό, με δεύτερο το πτυχίο ΑΕΙ σε ποσοστό 26,4%. Στην ερώτηση Α5, σχετικά με το ποια σχολή έχουν τελειώσει, βλέπουμε κυρίως Πληροφορικής (20,8%), Θετικών επιστημών (18,87%), Τεχνολογικών επιστημών (16,99%), και Παιδαγωγικής – Ψυχολογίας - Επικοινωνίας (13,20%). Παρατηρείται μια σχετική διασπορά των απαντήσεων, αφού εκτός των πιο πάνω ευρημάτων και οι υπόλοιπες 10 επιλογές έχουν απαντηθεί.

Σύμφωνα με τον δεύτερο άξονα «στοιχεία σχετικά με την απασχόληση και την επιμόρφωση» στην ερώτηση που αφορά στην επαγγελματική κατάσταση (ερ. Β1), η πλειοψηφία (36%) είναι εκπαιδευτικοί Α΄ Βάθμιας και Β΄ Βάθμιας Εκπαίδευσης, ακολουθούμενοι σε ποσοστό 19% από «Ανώτερα ή Διευθυντικά Στελέχη του Δημοσίου ή του Ιδιωτικού Τομέα». Στην ερώτηση Β2, σχετικά με το πλήθος ετών που εργάζονται στην εκπαίδευση ενηλίκων, η συντριπτική πλειοψηφία (60%) εργάζεται πάνω από 10 έτη, ενώ από 6 έως 10 έτη εργάζεται το 28,3%. Στην ερώτηση Β3 «Σε πόσα προγράμματα είχατε απασχοληθεί ως εκπαιδευτής / τρια ενηλίκων ΠΡΙΝ από την πιστοποίηση του ΕΚΕΠΙΣ» η πλειοψηφία απαντά σε ποσοστό 43,4% «8 και πάνω», ακολουθούμενη σε ποσοστό 26,4% από «1 έως 2». Στην ερώτηση Β4 «Σε πόσα προγράμματα έχετε απασχοληθεί ως εκπαιδευτής / τρια ενηλίκων ΜΕΤΑ από την πιστοποίηση του ΕΚΕΠΙΣ» ποσοστό 51% απαντά «από 8 και πάνω» ακολουθούμενο σε ποσοστό 17% «από 1 έως 2». Στην ερώτηση Β5 «Παρακολουθήσατε άλλο πρόγραμμα επιμόρφωσης μετά το ΕΚΕΠΙΣ; (π.χ. ΕΚΕΣΑΠ, κλπ)» ποσοστό 72% απαντά «όχι» έναντι ποσοστού 21% που απαντά «ναι».

Σύμφωνα με τον τρίτο άξονα «αξιολόγηση του προγράμματος του ΕΚΕΠΙΣ» στις ερωτήσεις Γ1 έως και Γ4 βλέπουμε τις απόψεις των ερωτηθέντων σε μια τετράβαθμη κλίμακα από το 1 έως το 4 – Καθόλου, λίγο, αρκετά, πολύ. Όπου το 1 δεν υπάρχει, σημαίνει ότι δεν το επέλεξε κανείς, ενώ όπου υπάρχει το κενό σημαίνει ότι δε συμπληρώθηκε τίποτα.

Στις ερωτήσεις Γ1 έως και Γ3 εξετάζεται η βελτίωση σε επίπεδο γνώσεων, στάσεων και δεξιοτήτων. Οι ερωτηθέντες θεωρούν ότι σε επίπεδο γνώσεων (αρκετά και πολύ) βελτιώθηκαν σε ποσοστό 77%, σε επίπεδο στάσεων (αρκετά και πολύ) βελτιώθηκαν σε ποσοστό 81%, ενώ σε επίπεδο δεξιοτήτων (αρκετά και πολύ) βελτιώθηκαν σε ποσοστό 79%. Στην ερώτηση Γ4 «Θεωρείτε ότι η τελική αξιολόγηση και πιστοποίηση του ΕΚΕΠΙΣ υλοποιήθηκε σωστά» αρκετά απαντά το 36%, ενώ πολύ το 38%. Αξίζει να σημειωθεί και το ποσοστό 19% που θεωρεί ότι (λίγο) δεν υλοποιήθηκε σωστά.

Οι ερωτήσεις Γ5.1. έως και Γ5.5 είναι τύπου Ναι/Όχι. Ποσοστό 66% απαντά ότι το χρονοδιάγραμμα (Ερ. Γ5.1.) δεν ήταν πιεστικό, ενώ ο χρόνος για την παρουσίαση της τελικής μικροδιδασκαλίας δεν χρειαζόταν να είναι περισσότερος (Ερ. Γ5.2.) σε ποσοστό 66%. Στην ερώτηση Γ5.3. εάν χρειαζόταν μια ακόμα εκπαιδευτική συνάντηση προκειμένου να δοθεί έμφαση στην επεξεργασία ζητημάτων που σχετίζονται με τη δυναμική της ομάδας η απάντηση

ήταν αρνητική σε ποσοστό 60%. Ποσοστό 66% απάντησε ότι οι ώρες φυσικής παρουσίας – 69 – ήταν αρκετές στην ερώτηση Γ.5.4. Τέλος, στην ερώτηση Γ.5.5. αν ήταν άλλοι οι λόγοι για τους οποίους το πρόγραμμα δεν υλοποιήθηκε σωστά, απάντησε μόνο το 8% καταφατικά. Οι λόγοι (ερ. Γ.6.) οι κάτωθι: Οικογενειακές υποχρεώσεις, Κούραση λόγω ηλικίας, Έπρεπε να 'τρέξει' το πρόγραμμα μαζί με την κανονική εργασία των εκπαιδευόμενων, Η αξιολόγηση έπρεπε να περιλαμβάνει και γραπτές εξετάσεις στο αντικείμενο της εκπαίδευσης ενηλίκων. Αξίζει να σημειωθεί και η άποψη ενός ερωτώμενου η οποία παρατίθεται ακριβώς «Το πρόγραμμα μέχρι και τις μικροδιδασκαλίες πήγαινε καλά. Οι μικροδιδασκαλίες όμως δεν αξιολογήθηκαν ποτέ. Θα έχει αξία στην εργασία σου να ψάξεις και να βρεις το ποσοστό επιτυχίας και αποτυχίας. Είμαι σίγουρος ότι θα είναι επιτυχία 100% και αποτυχία 0%».

Στην ερώτηση Γ.7. ποσοστό 75% θεωρεί ότι το πρόγραμμα του ΕΚΕΠΙΣ θα έπρεπε να ξαναγίνει, έναντι 19% που απάντησε αρνητικά. Στις ερωτήσεις Γ.8. και Γ.9. μπορούσαν να επιλεγούν περισσότερες των μιας απαντήσεων. Κατά συνέπεια, στην ερώτηση Γ.8. (αν ξαναγινόταν πρόγραμμα αντίστοιχο με αυτό του ΕΚΕΠΙΣ, σε ποιους τομείς θα θέλατε να επιμορφωθείτε / επικαιροποιήσετε τις γνώσεις σας) τις πιο πολλές απαντήσεις είχαν η «Αξιολόγηση προγραμμάτων» με 5 απαντήσεις και ο «Σχεδιασμός προγραμμάτων και αξιολόγηση προγραμμάτων» με 5 απαντήσεις επίσης. Στην ερώτηση Γ.9. «θεωρείτε ότι το πρόγραμμα ήταν χρήσιμο ως προς» α. Την άσκηση του ρόλου του εκπαιδευτή (12 απαντήσεις ή 22,6%) και β. Το ενδιαφέρον που προκάλεσε (7 απαντήσεις ή 13,2%)

Τέλος, στην ερώτηση Γ.10. μπορούσαν να επιλεγούν έως το πολύ 2 απαντήσεις. Η ερώτηση ήταν «Αν ξαναγίνει πρόγραμμα αντίστοιχο με αυτό του ΕΚΕΠΙΣ, ποια σημεία στο σχεδιασμό του θα πρέπει να προσεχτούν;» 14 άτομα ή το 26,4% απάντησε η «Καταλληλότητα συστήματος τελικής αξιολόγησης και πιστοποίησης» ενώ 7 άτομα ή το 13,2% απάντησε το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης.

Συμπεράσματα

Οι εκπαιδευόμενοι που παρακολούθησαν κι άλλο/α πρόγραμμα/τα εκπαίδευσης ενηλίκων είναι το 21%. Αυτό καταδεικνύει τη θέληση των καταρτιζόμενων να συνεχίσουν να επιμορφώνονται. Σύμφωνα με το πρώτο ερευνητικό ερώτημα που αφορούσε στις ελλείψεις που είχαν ενδεχομένως δημιουργηθεί στις κάτωθι θεματικές κατηγορίες: Θεωρητική βάση, Εκπαιδευτικές τεχνικές, Διερεύνηση αναγκών και κίνητρα παρακολούθησης, Σχεδιασμός προγραμμάτων, Συντονισμός ομάδας και Αξιολόγηση, διαπιστώθηκαν ελλείψεις στον σχεδιασμό και στην αξιολόγηση προγραμμάτων. Φαίνεται λοιπόν, να μην προκρίνονται οι υπόλοιπες θεματικές κατηγορίες σε σχέση με τις δύο πιο πάνω.

Όσον αφορά τον κεντρικό στόχο που είχε τεθεί και ήταν η βελτίωση των γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων που αποκτήθηκαν, οι απαντήσεις ήταν θετικές σε επίπεδο γνώσεων (αρκετά και πολύ) κατά 77%, σε επίπεδο στάσεων (αρκετά και πολύ) κατά 81%, ενώ σε επίπεδο δεξιοτήτων (αρκετά και πολύ) κατά 79%.

Ακόμη διερευνήθηκε «η χρησιμότητα του προγράμματος ως προς την άσκηση του ρόλου του εκπαιδευτή/τριας» (Κόκκος, 2008:127), μέσω της ερώτησης Γ.9. (θεωρείτε ότι το πρόγραμμα ήταν χρήσιμο ως προς...) όπου οι ερωτώμενοι απάντησαν σε ποσοστό 22,6% η «άσκηση του ρόλου του εκπαιδευτή», ενώ σε ποσοστό 13,2% απάντησαν «Το ενδιαφέρον που προκάλεσε». Βλέπουμε λοιπόν ότι η άποψη των ερωτηθέντων συνάδει με την άποψη του Κόκκου.

Το κενό στην εκπαίδευση ενηλίκων ήλθε να καλύψει το ΕΚΕΠΙΣ μέσω του προγράμματος του. Μέχρι τότε, «ελάχιστοι εκπαιδευτικοί διέθεταν τα βασικά προσόντα που σχετίζονται με το ρόλο του εκπαιδευτή ενηλίκων» (Κόκκος, 2005:128). Η εφαρμογή καινοτόμων θεωριών διδασκαλίας σε συνδυασμό με τις τεχνικές και τα μέσα, έδωσε μια προστιθέμενη αξία στην εκπαίδευση ενηλίκων.

Από την άλλη πλευρά εμφανίστηκαν κάποιες αδυναμίες σχετικά με την πιστοποίηση, την αξιολόγηση και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης. Επίσης, κάποια νέα ερωτήματα φαίνεται να

εμφανίζονται. Για παράδειγμα, κατά πόσον έχουν εντάξει στην καθημερινή τους διδασκαλία οι εκπαιδευτές τα όσα έχουν μάθει από το πρόγραμμα του ΕΚΕΠΙΣ;

Κατά πόσον, θα έπρεπε να γίνει επικαιροποίηση των γνώσεών τους, δεδομένου ότι η διεθνής επιστημονική κοινότητα συνεχώς εμπλουτίζει με άρθρα και βιβλία τον ευαίσθητο αυτό τομέα; Ενδεικτικά αναφέρω τη «Μετασχηματίζουσα Μάθηση μέσω της αισθητικής εμπειρίας» του Κόκκου (2011) καθώς και εφαρμογές της που έχουν γίνει τόσο σε σχολεία τυπικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, όσο και στα ΣΔΕ (Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας), Γιωτόπουλος (2014).

Τέλος, αξίζει να αναφερθεί και η απορία ενός ερωτώμενου σχετικά με τα ποσοστά επιτυχίας από την παρουσίαση των μικροδιδασκαλιών πανελληνίως.

Πρόταση

Η Επιστημονική Ένωση Εκπαιδευτών Ενηλίκων, ο ΕΛ.Σ.Ε.Κ.Ε.Κ. (Ελληνικός Σύνδεσμος Εταιρειών Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης) καθώς και οι ίδιοι οι εκπαιδευτές θα πρέπει μέσω φόρουμ, email, διοργάνωσης σεμιναρίων και ημερίδων να κρατούν τους ενδιαφερόμενους, ενημερωμένους για όλες τις εξελίξεις που αφορούν στην εκπαίδευση ενηλίκων.

Αναφορές

Bird, M., Hammersley, M., Comm, R., & Woods, P. (1999). *Εκπαιδευτική Έρευνα στην Πράξη, Εγχειρίδιο Μελέτης*. Μετάφραση: Φράγκου Ευφροσύνη. Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

Cohen, L. & Manion, L. (1994). *Μεθοδολογία Εκπαιδευτικής Έρευνας*. Μετάφραση: Μιτσοπούλου Χ., Φιλοπούλου Μ., Αθήνα: Μεταίχιμο.

Rogers, A. (1999). *Η Εκπαίδευση Ενηλίκων*. Αθήνα: Μεταίχιμο.

Tamir, P. (1991). Multiple choice items: How to gain the most out of them, *Biochemical Education*, 19 (4), 188-192. Στο: Ματσά, Α., (2008). *Οι αντιλήψεις των μαθητών της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σχετικά με τη φωτοσύνθεση*. Διπλωματική Εργασία. Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

Γιωτόπουλος, Γ. (2014). *Μετασχηματίζουσα Μάθηση μέσα από την Αισθητική Εμπειρία στο πλαίσιο της Τυπικής (Δευτεροβάθμιας) και Μη Τυπικής Εκπαίδευσης*. Διπλωματική Εργασία. Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

Κόκκος, Α. (2011). *Εκπαίδευση μέσα από τις τέχνες*. Αθήνα: Μεταίχιμο.

Κόκκος, Α. (2008). *Εκπαιδύοντας τους Εκπαιδευτές Ενηλίκων: Μελέτη Αξιολόγησης*. Αθήνα: Μεταίχιμο.

Κόκκος, Α. (2005). *Μεθοδολογία Εκπαίδευσης Ενηλίκων*. Τόμος Α'. Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

Φλαμπούρη, Φ. (2009). *Οι αντιλήψεις των εκπαιδευτών ενηλίκων για το ρόλο τους, όπως διαμορφώθηκαν από τη συμμετοχή τους στο Εθνικό Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Εκπαιδευτών Συνεχιζόμενης Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Ε.Κ.) του Ε.ΚΕ.ΠΙΣ*. Διπλωματική Εργασία. Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

Παράρτημα - Ερωτηματολόγιο

(Ανωνυμία - Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.)

Το παρόν ερωτηματολόγιο είναι ανώνυμο. Εξ' ορισμού δεν θα υπάρξει καμία δημοσιοποίηση του ηλεκτρονικού ταχυδρομείου σε τρίτους καθώς και οποιαδήποτε άλλη πληροφορία που αφορά σε ευαίσθητα και προσωπικά δεδομένα σύμφωνα με το νόμο 2472/1997. Για περισσότερες πληροφορίες πατήστε στο σύνδεσμο:

http://www.dpa.gr/portal/page?_pageid=33,19052&_dad=portal&_schema=PORTAL

A. ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

A1. Φύλο *

- ΑΝΔΡΑΣ
- ΓΥΝΑΙΚΑ

A2. Ηλικία *

- Μέχρι 35 ετών
- 36 - 45 ετών
- Πάνω από 45 ετών

A3. Τόπος κατοικίας

- Πάτρα
- Αθήνα
- Άλλο:

A4. Εκπαιδευτικό Επίπεδο (Παρακαλώ συμπληρώστε το ανώτερο επίπεδο σπουδών σας)

- Λυκείου
- Πτυχίο ΤΕΙ
- Πτυχίο ΑΕΙ
- Μεταπτυχιακό
- Διδακτορικό
- Άλλο:

A5. Ποια σχολή ή τμήμα τελειώσατε;

- Φιλοσοφίας, Φιλολογίας, Ιστορίας, Θεολογίας
- Νομικής, Πολιτικής Επιστήμης, Ευρωπαϊκών Σπουδών
- Παιδαγωγικής, Ψυχολογίας, Επικοινωνίας
- Θετικών Επιστημών

- Επιστημών Υγείας
- Τεχνολογικών Επιστημών
- Πληροφορικής
- Επιστημών Οικονομίας, Διοίκησης
- Άλλο:

A6. Το πρόγραμμα εκπαίδευσης εκπαιδευτών σε ποια πόλη το παρακολουθήσατε; *

- Πάτρα
- Αθήνα
- Θεσσαλονίκη
- Ιωάννινα
- Λάρισα
- Θράκη
- Κρήτη
- Άλλο:

B. ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ

B1. Επαγγελματική κατάσταση

- Εκπαιδευτικός (Α' Βαθμιας - Β' Βαθμιας Εκπαίδευσης)
- Εκπαιδευτικό Προσωπικό σε ΑΕΙ - ΤΕΙ
- Ανώτερο ή Διευθυντικό Στέλεχος Δημοσίου ή Ιδιωτικού Τομέα
- Υπάλληλος γραφείου στο Δημόσιο ή Ιδιωτικό Τομέα
- Ελεύθερο επιστημονικό επάγγελμα
- Αυτοαπασχολούμενος (επιχειρηματίας, βιοτέχνης, τεχνικός, κλπ)
- Άλλο:

B2. Πόσα χρόνια εργάζεστε στο πεδίο της εκπαίδευσης ενηλίκων;

- 1 - 5 έτη
- 6 - 10 έτη
- 10 έτη και πάνω
- Άλλο:

B3. Σε πόσα προγράμματα είχατε απασχοληθεί ως εκπαιδευτής / τρια ενηλίκων ΠΡΙΝ από την πιστοποίηση του ΕΚΕΠΙΣ;

- 1 - 2
- 3 - 4
- 5 - 7

- 8 και πάνω
- Άλλο:

B4. Σε πόσα προγράμματα έχετε απασχοληθεί ως εκπαιδευτής / τρια ενηλίκων ΜΕΤΑ από την πιστοποίηση του ΕΚΕΠΙΣ;

- 1 - 2
- 3 - 4
- 5 - 7
- 8 και πάνω
- Άλλο:

B5. Παρακολουθήσατε άλλο πρόγραμμα επιμόρφωσης μετά το ΕΚΕΠΙΣ; (π.χ. ΕΚΕΣΑΠ, κλπ)

- ΌΧΙ
- ΝΑΙ (συμπληρώστε στο "Άλλο", ποιο ήταν συγκεκριμένα)
- Άλλο:

Γ. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΚΕΠΙΣ

G1. Το πρόγραμμα του ΕΚΕΠΙΣ σας βελτίωσε σε επίπεδο γνώσεων: 1=Καθόλου, 2=Λίγο, 3=Αρκετά, 4=Πολύ

1 2 3 4

Καθόλου Πολύ

G2. Το πρόγραμμα του ΕΚΕΠΙΣ σας βελτίωσε σε επίπεδο στάσεων: 1=Καθόλου, 2=Λίγο, 3=Αρκετά, 4=Πολύ

1 2 3 4

Καθόλου Πολύ

G3. Το πρόγραμμα του ΕΚΕΠΙΣ σας βελτίωσε σε επίπεδο δεξιοτήτων: 1=Καθόλου, 2=Λίγο, 3=Αρκετά, 4=Πολύ

1 2 3 4

Καθόλου Πολύ

G4. Θεωρείτε ότι η τελική αξιολόγηση και πιστοποίηση του ΕΚΕΠΙΣ υλοποιήθηκε σωστά; 1=Καθόλου, 2=Λίγο, 3=Αρκετά, 4=Πολύ

1 2 3 4

Καθόλου Πολύ

G5. Το πρόγραμμα του ΕΚΕΠΙΣ, ΔΕΝ οργανώθηκε σωστά γιατί...

Ναι

Όχι

	Ναι	Όχι
το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης ήταν πιεστικό.	☒	☒
ο χρόνος για την παρουσίαση της τελικής μικροδιδασκαλίας χρειαζόταν να είναι περισσότερος.	☒	☒
χρειαζόταν μια ακόμα εκπαιδευτική συνάντηση προκειμένου να δοθεί έμφαση στην επεξεργασία ζητημάτων που σχετίζονται με τη δυναμική της ομάδας.	☒	☒
οι ώρες φυσικής παρουσίας (69) επί συνόλου 300 ωρών έπρεπε να είναι περισσότερες.	☒	☒
Άλλοι λόγοι.	☒	☒

Γ6. Αν επιλέξατε στην προηγούμενη ερώτηση "Άλλοι λόγοι", παρακαλώ αναφέρατε ποιοι είναι αυτοί. (Προσοχή! Μόνο για όσους επέλεξαν "Άλλοι λόγοι" στην προηγούμενη ερώτηση)

Γ7. Θεωρείτε ότι πρέπει να ξαναγίνει πρόγραμμα αντίστοιχο με αυτό του ΕΚΕΠΙΣ;

- Ναι
 Όχι

Γ8. Αν ξαναγινόταν πρόγραμμα αντίστοιχο με αυτό του ΕΚΕΠΙΣ, σε ποιους τομείς θα θέλατε να επιμορφωθείτε/επικαιροποιήσετε τις γνώσεις σας; (Μπορείτε να επιλέξετε περισσότερες της μιας απάντησης)

- Θεωρίες Μάθησης Ενηλίκων
 Εκπαιδευτικές τεχνικές
 Διερεύνηση αναγκών και κινήτρων παρακολούθησης
 Σχεδιασμός Προγραμμάτων
 Συντονισμός Ομάδας
 Αξιολόγηση Προγραμμάτων
 Άλλο:

Γ9. Θεωρείτε ότι το πρόγραμμα ήταν χρήσιμο ως προς (Μπορείτε να επιλέξετε περισσότερες της μιας απάντησης)

- την άσκηση του ρόλου του εκπαιδευτή/τριας.
- το θεωρητικό περιεχόμενο.
- το διδακτικό υλικό.
- το ενδιαφέρον που προκάλεσε.
- Άλλο:

Γ10. Αν ξαναγίνει πρόγραμμα αντίστοιχο με αυτό του ΕΚΕΠΙΣ, ποια σημεία στο σχεδιασμό του θα πρέπει να προσεχτούν; (Παρακαλώ όπως επιλεγούν έως το πολύ 2 απαντήσεις)

- Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης
- Σύνολο ωρών (σε δια ζώσης παρουσία όπως και σε εξ' αποστάσεως)
- Παρουσίαση τελικής μικροδιδασκαλίας
- Καταλληλότητα συστήματος τελικής αξιολόγησης και πιστοποίησης
- Άλλο:

Σας ευχαριστώ για τη συμμετοχή σας!

Οι απαντήσεις σας (ανώνυμες), θα είναι διαθέσιμες σε ιστοσύνδεσμο που θα σας κοινοποιηθεί αμέσως μετά την επεξεργασία των δεδομένων.